

Sygn. akt I Ca 93/13

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 3 kwietnia 2013 r.

Sąd Okręgowy w Sieradzu Wydział I Cywilny

w składzie:

Przewodniczący SSO Barbara Bojakowska

Sędziowie SSO Joanna Składowska

SSO Katarzyna Powalska

Protokolant sekretarz sądowy Elwira Kosieniak

po rozpoznaniu w dniu 3 kwietnia 2013 r. w Sieradzu

na rozprawie sprawy

z powództwa B. B.

przeciwko S. L.

o zapłatę

na skutek apelacji powoda

od wyroku Sądu Rejonowego w Zduńskiej Woli

z dnia 14 listopada 2012 r. sygn. akt I C 406/12

oddala apelację.

Sygn. akt I Ca 93/13

UZASADNIENIE

Zaskarżonym wyrokiem z dnia 14 listopada 2012 roku Sąd Rejonowy w Zduńskiej Woli, w sprawie o sygn. akt I C 406/12, oddalił powództwo B. B. przeciwko S. L. o zapłatę.

Powyższe rozstrzygnięcie Sąd Rejonowy oparł na następujących ustaleniach i wnioskach:

Dnia 21 listopada 2007 roku Sąd Okręgowy w Łodzi w sprawie II C 878/05 zasądził od B. B. na rzecz A. J. kwotę 32.829,83 zł tytułem należności głównej, odsetki ustawowe od poszczególnych kwot i koszty postępowania. Wyrok ten uprawomocnił się z dniem 18 marca 2008 roku, po oddaleniu apelacji wniesionej przez powoda.

Należność wynikająca z wyroku stanowiła zwrot nienależnego świadczenia przysługującego A. J. za wykorzystywanie przez spółkę cywilną (...) w Z. opatentowanej przez niego technologii produkcji kleju służącego do łączenia parkietu lub deszczulek drewnianych z podłożem betonowym.

Zobowiązanie wynikające z tytułu dotyczyło prowadzenia działalności przez spółkę cywilną (...) w Z. w latach 1993 - 1995. W okresie tym współnikiem spółki byli B. B. i S. L..

W październiku 1995 roku S. L. wystąpił ze spółki. Pozwany S. L. nie był stroną procesu w sprawie II C 878/05 Sądu Okręgowego w Łodzi, nie wstąpił też do udziału w sprawie jako interwenient uboczny. Nigdy po uprawomocnieniu się tytułu nie był wzywany do spełnienia świadczenia.

W toku egzekucji prowadzonej w sprawie KM 489/08 w oparciu o ten wyrok od powoda w okresie od 08 kwietnia 2008 roku do 01 lutego 2012 roku Komornik Sądowy wyegzekwował kwotę 20.658,44 zł. Z kwoty tej zostały zaspokojone koszty postępowania oraz częściowo odsetki ustawowe. Do wyegzekwowania w całości pozostaje należność główna oraz pozostałe odsetki zaległe w wysokości 74.355,00 na dzień 23 października 2012 roku i dalsze odsetki w wysokości 11,69 zł dziennie.

Po częściowej zapłacie kwoty wynikającej z wyżej opisanego tytułu egzekucyjnego powód wystąpił z roszczeniem regresowym wobec pozwanego, jako współnika spółki cywilnej (...) w Z. w latach 1993-1995.

W ocenie Sądu Rejonowy stan faktyczny nie budzi wątpliwości i nie był kwestionowany przez strony.

Sąd Rejonowy stwierdził, że w niniejszej sprawie wierzyciel spółki cywilnej (...) pozwał jednego ze współników - powoda B. B., a z uwagi na zgłoszenie roszczenia regresowego wobec pozwanego jako byłego współnika spółki, pozwany podniósł zarzut przedawnienia roszczenia, który to zarzut należy uznać za celowy i podlegający uwzględnieniu.

W ocenie Sądu Rejonowego, wbrew twierdzeniu pełnomocnika powoda, roszczenie przedawnia się z upływem lat 3, a nie 10 jak twierdzi, gdyż świadczenie obciążające spółkę (...) wynikało z bezpodstawnego wzbogacenia. Roszczenia z tytułu bezpodstawnego wzbogacenia (w tym: oparte na konstrukcji nienależnego świadczenia) mogą być zakwalifikowane jako pozostające w związku z prowadzeniem działalności gospodarczej i w konsekwencji przedawniać się w terminie trzech lat.

Sąd Rejonowy podniósł, że wszelkie roszczenia pomiędzy współnikami, a związane z obowiązkiem zapłaty kwoty określonej przez Sąd Okręgowy w Łodzi stały się wymagalne z dniem uprawomocnienia się wyroku, czyli z dniem 18 marca 2008 roku i z tego względu pozwany współnik, czyli powód B. B., mógł skutecznie dochodzić rozliczenia regresowego z pozwanym przed sądem do dnia 18 marca 2011 roku.

Sąd Rejonowy doszedł do przekonania, że powód występując z pozwem po upływie czterech lat od daty wymagalności roszczenia, w powiązaniu z podniesionym w toku postępowania stosownym zarzutem, skutkować musiało oddaleniem powództwa, gdyż nie nastąpiła żadna przerwa tego terminu.

Dodatkowo Sąd Rejonowy zauważył, że nawet gdyby pozwany nie podniósł zarzutu przedawnienia, to roszczenie podlegałoby oddaleniu jako niezasadne, gdyż inny charakter mają odsetki i koszty powstałe w toku postępowania, a do powstania tych zobowiązań nie przyczynił się pozwany jako współnik spółki, lecz powód jako strona procesu. Żądanie regresowe dotyczy zwrotu środków, które zaspokoiły jedynie koszty procesu i częściowo odsetki. Do powstania tego zobowiązania, w ocenie Sądu Rejonowego, wyłącznie doprowadził powód i on za nie ponosi odpowiedzialność osobistą. Natomiast mógł on uniknąć kosztów zawierając ugodę lub uznając powództwo przy pierwszej czynności oraz nie dopuścić do powstania zobowiązania odsetkowego poprzez zapłatę należności głównej.

Z rozstrzygnięciem Sądu Rejonowego nie zgodził się powód, który wniósł apelację, zarzucając orzeczeniu naruszenie prawa materialnego poprzez:

- błędne wskazanie daty wymagalności roszczenia jako daty uprawomocnienia się wyroku Sądu Okręgowego w Łodzi w sprawie sygn. akt II C 878/05, w sytuacji kiedy terminami wymagalności są daty wyegzekwowanych przez Komornika od powoda poszczególnych kwot.

- błędne przyjęcie, iż wyegzekwowane od powoda kwoty nie podlegają regresowi, gdyż stanowią koszty procesu oraz częściowo odsetki i w związku z tym obciążają wyłącznie powoda, w sytuacji kiedy wynikają one z wyroku Sądu Okręgowego w Łodzi (sygn. akt II C 878/05) zasądzonego należność za dług spółki cywilnej, której pozwany był współnikiem, a ponadto będąc przyzwanym do procesu, pozwany do niego nie przystąpił.

W oparciu o tak sformułowane zarzuty wniósł o zmianę wyroku i zasądzenie od pozwanego na rzecz powoda kwoty 12.222,22 zł z ustawowymi odsetkami od dnia wniesienia powództwa do dnia zapłaty oraz zasądzenie od pozwanego na rzecz powoda zwrotu kosztów zastępstwa procesowego, według norm przepisanych, za pierwszą i drugą instancję.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Apelacja powoda B. B. nie zasługuje na uwzględnienie, chociaż zawarte w niej zarzuty są uzasadnione.

Przede wszystkim trzeba zauważyć, że Sąd Rejonowy błędnie ustalił termin wymagalności roszczenia regresowego.

Rację ma skarżący, że roszczenie regresowe, którego materialnoprawną podstawę stanowi art. 376 § 1 zd 2 k.c. staje się wymagalne dopiero z momentem zaspokojenia wierzyciela, a nie jak przyjął Sąd pierwszej instancji, z momentem uprawomocnienia wyroku wobec pozwanego.

Należy także zgodzić się z apelującym, że Sąd Rejonowy nieprawidłowo uznał, że regresowi nie podlegają koszty procesu czy odsetki.

Jak trafnie zauważył skarżący, pozwany jako były współnik spółki cywilnej jest zobowiązany solidarnie do zapłaty długu łącznie z powodem (art. 864 k.c.). Wiedział on o toczącym się postępowaniu przed Sądem Okręgowym w Łodzi – był o nim zawiadomiony – a więc mógł wstąpić do procesu, czy nawet zawrzeć ugode, jeżeli nie chciał narazić się na konieczność płacenia kosztów sądowych i odsetek.

Apelacja powoda, mimo podzielenia w całości zawartych w niej zarzutów nie zasługiwała na uwzględnienie, ponieważ roszczenie przewidziane w art. 376 § 1 zd. 2 k.c. powstaje dopiero z chwilą spełnienia przez dłużnika świadczenia w zakresie przenoszonym

tę część, która ciąży na nim, zgodnie z treścią stosunku wewnętrznego między współdłużnikami (patrz wyrok SN z dnia 12 października 2001 roku, sygn. akt V CKN 500/00, OSNC 2002/7-8/90, Biul. SN 2002/3/12)

W przedmiotowej sprawie powód współodpowiedzialność regresową pozwanego wywodzi z umowy spółki. Zgodnie z art. 846 k.c. odpowiedzialność ta jest solidarna, a jej zakres pomiędzy współnikami zależy od umowy spółki.

Z treści umowy spółki (...), a w szczególności z jej aneksu (k.27) wynika, iż udział w zyskach i stratach współników (powoda i pozwanego) wynosi po 50 %, co oznacza, że odpowiedzialność za dług wynikający z wyroku z dnia 21 listopada 2007 roku Sądu Okręgowego w Łodzi ponoszą oboje byli współnicy po połowie. Z uwagi jednak, że jedynym dłużnikiem jest powód – B. B. – to może on żądać zwrotu połowy wierzytelności dopiero po spełnieniu świadczenia w zakresie przenoszonym 50 % zasądzonego roszczenia.

Z tego względu, należy stwierdzić, że przewidziane w art. 376 § 1 zd 2 k.c. roszczenie regresowe jeszcze nie stało się wymagalne. Dopiero, kiedy apelujący uiszcza zasądzoną kwotę powyżej swego udziału, postanie roszczenie regresowe

wobec pozwanego, od tego też dnia zacznie biec termin przedawnienia i powód będzie mógł domagać się od pozwanego zapłaty długu stosownie do zakresu jego odpowiedzialności.

Podsumowując, należy stwierdzić, że mimo całkowicie błędnego uzasadnienia orzeczenie Sądu Rejonowego odpowiada prawu, co skutkuje oddaleniem apelacji na podstawie art. 385 k.p.c.